

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Cilj bodočnosti.

Ali si moremo misliti na svetu kaj bolj reakcionarnega nego so današnja Jugoslavija, Rumunija in Grčija? Pri nas neomejeno vlada multimilionar Pašić, v Rumuniji kralj vseh špekulantov, Bratianu, ki je postal domov opozicijskega parlamenta, da lahko nemoteno vihti bič nad romunskim ljudstvom, v Grčiji pa komandira hohensolernec Konstantin, kateri žene izmučene grške kmetijske sinove na osvajaško vojsko v mali Aziji, iz katere bi rad napravil kolonijo v bizantinske imperialistične svrhe. Kakor vidimo iz zadnjih poročil iz Beograda, so se ti trije režimi našli med seboj v tesnem obseju. Nad to duševno zvezo pa plava duh moderne bankokratske Francije, ki hoče napraviti iz teh držav predstražo svojih kapitalističnih interesov na Balkanu.

In vendar ti režimi ne predstavljajo ljudstva. Na celotnem Balkanu so kmetijske in delavske mase v ogromni večini, pri nas, v Rumuniji in v Grčiji so v najostrejši opoziciji proti vladi, v Bolgariji pa je kmetstvo ljudstvo celo gospodar političnega položaja. Zadnji kongres kmetijske stranke je pokazal, da stoji za kmetisko stranko gotovo 70 odstotkov bolgarskega naroda. V Srbiji se ka, ki bo — kakor hitro se bo likvidiral plemenski spor v Jugoslaviji — od katerega žive radikali in demokrati — stranka bodočnosti. Na Hrvaškem je gotovo celokupno kmetstvo ljudstvo odločno sovražno sedanjemu protisocialnemu režimu. V Sloveniji neomajano stoji kmetstvo-delavska ljudska stranka SLS in se tembolj okreplja, čim bolj pritiska na socialno ljudsko zavest režim demokratičnih in radikalnih reakcionarnih špekulantov.

Eno dejstvo pa je treba zabeležiti: Da se vse te ljudske sile drobijo in tečejo vsaka v svoji smeri, dočim se najrazličnejše stranke kapitalistične buržoazije med seboj koalirajo. Imamo mešanske bloke v Jugoslaviji, v Bolgariji, v Grčiji, v Rumuniji. Le tako je razumljivo, da mala klika ljudskih krvososov povsod vlada proti večini ljudstva, ki se cepi na najrazličnejše kmetijske stranke in delavske internacionale, dočim ni njega resnični interes zahteval, da z združenimi močmi zruši reakcijo na političnem, kulturnem in socialnem polju.

Med malim in srednjim kmetom in delavskim proletariatom v balkanskih državah ni nobenega v stvari utemeljenega interesnega nasprotja. SLS, HPS, seljačka stranka, zemljoradniki, bolgarska kmetijska stranka, romunski kmetje, grški kmeti in delavski proletariati, vsi nimajo le enakih interesov, ampak tudi njihovi programi se v mnogih bistvenih točkah krijejo. Bilo bi delo, vredno pokojnega velikega Kreka, utreti pot skupni strugi, v katero naj bi se razlila vsa ta ljudska gibanja, ki nosijo v sebi kal nove socialno usmerjene človeške družbe. Na kongresu v Sofiji so se povdarjale načela, kakor jih vsebuje SLS: samovlada kmetstvo-delavskega ljudstva, neizprosen boj državnim trotom, federacija ljudskih držav namestu tajne diplomacije, mir vsem narodom. Ko bi se od Drave do Egejskega morja na tem programu stvorila koalicija vseh socialnih strank, bi to bila sila, katere bi reakcija pomedla kakor vihar gnile liste.

Na to bi morala biti obrnjena prizadevanja vseh ljudskih strank, to njih politični cilj za bodočnost.

Draginjske doklade železničarjem.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Finančni odbor je na včerajšnji seji razpravljaval o povišanju draginjskih doklad železniškim delavcem. To povišanje naj bi veljalo od 1. aprila naprej. Poslanec Gostinčar je zahteval, da naj dobi zakon o povišanju retroaktivno moč, da bi veljalo povišanje od 1. januarja 1922 naprej. Dalje da naj bi se draginjske doklade izenačile za vse nastavljenice. O stvari se bo sklepalo še na jutrišnji seji in se morata sporazumeti finančni in prometni minister.

Predsednik fin. odbora dr. Veljković je izjavil, da vlada za draginjske doklade od 1. jan. 1922 nima denarja. Stara pesem! Za pomp poročnih svečanosti in druge nepotrebnosti ga pa ima? To ne drži. Vlada denar za svoje uslužbence mora imeti!

Gospodarstvo z vojnimi plenom.

Kam so šle milijarde vrednosti.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Anketni odbor za preiskavo poslovanja »direkcije plena« je imel včeraj svojo sejo. Prečitan je bil odgovor ministra pravde, ki ni odgovoril, koliko je »direkcija plena« prejela gotovega denarja, temveč pravi, da naj se odbor tozadevno obrne na ministra za zunanje zadeve. To izbegavanje ministra je popolnoma razumljivo, če se pomisli, da je vlada od tega denarja napravila brez odobrenja narodne skupščine najmanj 1 milijardo. Debata se je nato vršila o zaplenjenih avtomobilih na Topčideru. Odbor preiskuje, ali so ti avtomobili last države ali pa »direkcije plena«. Na Topčideru se je naš-

čel ga ne spravi skupaj in če ne zna gospodariti, naj gre in naj prepusti krmilo državne barke sposobnejšim ljudem!

Prometni minister je izjavil, da je zoper to, da bi poviški veljali od 1. jan. 1922 dalje, ker bi prišel iz ravnovesja proračun. No, če je železniški minister sam zoper predlog poslance Gostinčarja, potem je jasno, da železničarji ne bodo dobili tega, kar jim gre. Nekateri poslanci so nastopili zato, da bi se izdatki krili iz dvanaestinskih ostankov. Odbor ni mogel skleniti ničesar; prometni minister je dobil nalogo, da se v predmetnem vprašanju sporazume s finančnim ministrom, nakar pride zakonski načrt o povišanju draginjskih doklad železničarjem ponovno pred finančni odbor.

lo tudi 41 vagonov raznega blaga, za katerega se je dognalo, da je iz Nemčije. To blago so hoteli prikriti, misleč, da odbor ne bo zasledil, od kod da je. Vsed tega so narasli stroški za ležarino na 360.000 dinarjev. Tudi sicer je odbor dognal velike nerednosti. Dočim se je nakazalo v spisih samo za 85 milijonov blaga, ga splošno cenijo na več milijard današnje vrednosti. Tako na primer manjkajo v spisih celí vagoni in ladje sladkorja, za katerega se ne ve, kje da se nahaja. Preiskava obeta postati zelo zanimiva, če je ne bodo ovirali. Gotovo ljudje se že sedaj na vse načine trudijo, da bi jo sploh ustavili.

Izjemno stanje v Zagrebu.

Zagreb, 13. junija. (Izv.) Spopadi med demokrati in blokaši so se v nedeljo zvečer odigrali po vseh delih Zagreba. Najhujše je bilo na vrtu Kola, kjer je imel demokrati Sokol svoj zabavni večer. Nekdo je prerazel električno žico, mahoma je nastala tema in padali so strelci iz samokresov. Zavladala je splošna panika in zmeda, ki so jo še povečavali klici ranjenih. Nastopila je policija, ki je končno napravila mir, komerz pa se ni nato več nadeljeval. Spopadi pa so se v posameznih delih mesta nadaljevali celo noč. V bolnice je bilo prepeljenih več težko in lahko ranjenih oseb. Med njimi tudi nekaj stražnikov in detektivov.

Zagreb, 13. junija. (Izv.) Nad mestom je zavladalo izjemno stanje. Policijsko ravnanje je izdalo razglas, glasom katerega je prepovedano vsako zbiranje v gru-

čah, javni lokali morajo biti po devetih zaprti, policija je ojačena, vojaštvo pripravljeno za vsak slučaj. V Zagreb je došlo večje število orožništva, ki je nastanjeno v vojašnicah na stroške občine Zagreb. Kakor zatrjujejo demokratiški krogi, bo vlada segla po najhujših sredstvih. Gotovo pa je, da hočejo Pribeževci tirati hrvatski narod do skrajnosti, želeč mešansko vojno.

Zagreb, 13. junija. (Izv.) Policijsko ravnanje je izdalo proglas, da naj se vse osebe varujejo kakih izgredov, ker imajo policijski organi najstrožjo naredbo, da proti vsem izgredeknikom odločno in tudi z orožjem nastopijo. Danes je izšel drugi proglas, ki odreja, da se morajo do nadaljnjega vsi lokali, kjer se točijo alkoholne pijače, vse gostilne in kavarne ter bari zapirati ob 9. uri.

Razdor v muslimanski organizaciji.

Sarajevo, 13. junija. (Izv.) V četrtek se vrši kongres Jugoslovanske muslimanske organizacije. Na kongresu se bo odločilo, če bo organizacija nadalje vodila politiko v kmislu dr. Spahinega ali v smislu Maglajičevega programa. Maglajič je zadnje čase razvil živahno agitacijo, dočim se je dr. Spaho omejil na agitacijo potom zapornikov, da pridejo kot zastopniki posameznih okrožij zanesljivi ljudje na kongres. Tako se zna dogoditi, da bo iz enega

sreza prišlo več delegatov, o katerih bo potem šele kongres določil, kateri so pravi. Radi te agitacije dr. Spaho zelo napadajo in izjavljajo, da ne bodo pripoznali sklepov, če propadejo. Istotako tudi dr. Spaho ne misli v slučaju poraza priznati sklepov. Zato se bo ogorčena borba med obema skupinama razvila šele po kongresu. Iz Beograda so odpotovali v Sarajevo že vsi muslimanski poslanci in ni v Beogradu nobenega več.

Pogajanja z Italijo.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Včeraj se je vršila konferenca ministrov Pašića, Ninčića, Krstelja in drugih, na kateri so razpravljali o naših pogajanjih z Italijo. Z ozirom na to se v političnih krogih govori, da je na njej prevladalo mišljenje, da naj se pogodba z Italijo čim prej ratificira, da pride demo v normalne razmere z Italijo in da se zasedeni kraji hitro izpraznijo.

Nemiri v Šleziji.

Bytom, 12. jun. (Izv.) Tukaj so izbruhnili nemiri. Snoči in davi je bilo ponovno slišati močno streljanje, ki je prihajalo iz Hohenlinde. Kakor poročajo listi, je danes medzavezniška komisija proglasila obsedeno stanje nad Ratiborom — okrožjem, mestom in deželo.

Bytom, 12. jun. (Izv.) Kolikor se je dalo dosedaj dognati, se je na obeh straneh pri Hohenlinde udeležilo okrog 800 mož boja. Sedem ranjencev so prepeljali v Königshütte in Bytom.

Seja vlade.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Na sinočnji seji ministrskega sveta so govorili o dogodkih v Zagrebu. Poročal je minister Marinčević. Sklenjeno je bilo, da se izvoli posebna komisija, ki bo zadevo preiskala. Sklenjeno je bilo, da prideta zunanji minister in minister za trgovino v komisijo za izenačenje pokojnine srednješolskih in nižješolskih upokojenih nastavljenecv. Vlada je končno razpravljala o nekaterih spremembah v zakonu za vojaške dopuste, ki se nahaja že v narodni skupščini. Vojni minister bi rod nekaj spremenil. Vojnemu ministru je dovoljeno poklicati 1000 učiteljev na rekrutovanje.

PREISKAVA RADI NESREČNIH REKRUTOV.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Anketna komisija za preiskavo glede propasti rekrutov v decembru dela pospešeno. Ena sekcijska odputuje v Zagreb, Ljubljano in Maribor, druga pa v Osijek, Subotico in Novi Sad.

BELA VRANA.

Tokio, 12. jun. (Izv.) Admiral Kato je pripravljen sestaviti novo vlado pod pogojem, da se zniža proračun za armado. Tudi hoče v popolnem obsegu izvesti washingtonske dogovore.

Današnja predborza.

Zagreb, 13. junija. (Izv.) Na današnji predborzi notirajo: Berlin 93—94, Italija 15.75, London 1290—1300, New-York 282—283, Pariz 25.75—26, Praga 560, Dunaj 1.32, Zürich 53.75—55, lire 14.03—14.50. Zürich, 13. junija. (Izv.) Pešta 0.53, Berlin 1.63, Italija 26.42, London 28.49, New-York 523.25, Pariz 46.45, Praga 10.02, Dunaj 0.02375, Sofija 3.70, Zagreb 1.84, Varšava 0.13, Holandsko 204.55, avstr. krone 0.02875.

Agitirajte za »Novi čas« od moža do moža!

Tunel.

69

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Toda vpiro »Macovih pohabljenecv« so se Etheli dvignile obrvi.

»Očel« je rekla s plemenjenim glasom. »Ali jih vidiš?»

»Vidim jih, otrok.«

(Naslednjega dne je dala Ethel razdeliti deset tisoč dolarjev med »Macove pohabljenecv«.)

Njeno veselje kot da je usahnulo. Grenkoba napram življenju, ki je razložiti ni mogoče, se je nenadoma dvignila v njenem srcu.

Odprla je vratca do šoferja in ga je nahnulila: »Go on!!«

»Ne morem!« je odgovoril šofer.

Toda Etheli se je židana volja kmalu zopet vrnila. Batalijonom Japoncev, ki so hlastnih korakov liki žolte opice drobili mimo, se je morala zopet nasmejati.

»Oče, ali vidiš Japonce?»

»Vidim, Ethel,« je odgovoril Lloyd nepomično.

Lloyd je dobro vedel, da sta v neposredni življenjski nevarnosti, a se ni izdal z nobeno besedo. Ni se bal,

da bi ga ubili, ne, a vedel je, če bi zdajci kdo zaklical: »To je Lloydov voz!« da bi se moralo zgoditi naslednje: radovedneži bi njegov voz obkolili in bi ga stisnili. Njiju oba bi (brez vsakršne zlobel) pognili iz voza in bi ju stisnili: V najboljšem slučaju bi Ethelo in njega doletel užitek, da bi na dveh parih zamorskih ramen morala s sprevodom skozi New York — in to ni bilo po njegovem okusu.

Divil se je Etheli, ki se ji je divil zmerom. Ona ni niti mislila na nevarnost! V tem oziru je naličila svoji materi.

Domislil se je majhnega prizora, ki se je pripetil v Avstraliji, ko so bili še mali ljudje. Ljuta daga je planila na Ethelino mater. Kaj pa je storila ona? Prožila je dogi zaušnice in je rekla nadvse nevoljna: »You go on, you!« In pes se je iz neznanega razloga resnično umaknil. Tega se je domislil in koža se mu je nagubila, zakaj smehljati se je moral.

Iznenada pa je zasviščal motor in voz se je premaknil.

Lloyd je izlegnil svojo vsušeno mumijsko glavo in se je smejal, poliskajoč jezik sunkoma skozi zobe. Pojasnil ji je nevarnost, ki jima je prelila eno celo uro.

»Ne bojim se,« je izjavila Ethel in je dostavila smehljaje: »Počemu na jse sploh bojim ljudi?»

»Tako je prav, otrok. Človek, ki se boji, živi le na pol.«

Ethel je imela šestindvajset let. Bila je docela samostojna, hranka svojega očeta, a Lloyd je še vedno ravnal z njo kot z majhnim dekletom. In dovoljevala mu je, zakaj naposled je storil vendar, kar je hotel.

Ko je gozd bander dospel pred sindikatsko poslopje, so predorci našli težka vrata poslopja zaprta in prvi dve nadstropji z železnimi oboknicami opaženi. Nobenega obraza ni bilo na štiristo oknih. Na granitnih stopnicah, pred težkimi hrastovimi vrati, je stal en sam stražnik. Orjašk tolsti lrec v kroju iz sivega sukna, z usnatim čeladnim povozom iz sivega sukna pod rožnatim podbradkom. Imel je obraz, okrogel ko mesec, z rdečkasto zlatimi ščelinami, opazoval je z modrimi in veselimi očmi navalujočo vojsko delavcev in je pomirljivo in z dobrodušnim usmevom dvigal roko — ogromno roko v beli volneni rokavici, podobno lopati, polni snega — ter je neprenehoma ponavljal med zamaščenim rožljaočim smehom: »Keep your shirt on, boys! Keep your shirt on, boys!»

(Dalle.)

Politični dogodki.

† »Republikanci«. Mariborska »Straža« poroča: »Živila republika, ki bo odpravila vse zlo v naši državi!« so agitirali in kričali socialdemokratje pred volitvami med mestnim in podeželskim proletarijatom. Ko je šlo v narodni skupščini za povišanje civilne liste, vladne stranke niso imele kvoruma 140 mož. Vse štiri vladne grupe so imele v zbornici samo 131 poslancev. Ako bi celotna opozicija zapustila zbornico, bi bila civilna lista padla. Svota 240 milijonov kron bi se bila pozneje gotovo znižala. A kaj se je zgodilo? Jugoslovanski klub je dal iniciativo vsem drugim opozicijskim skupinam, naj se cela opozicija absentira. Saj je vendar dolžnost vladne večine, da spravi vladne predloge skozi. A socialdemokratski poslanci niso hoteli preprečiti — kvoruma! Odklonili so predlog, da bi opozicija zapustila zbornico. E, tu je jasni dokaz, da je sedanja socialdemokratska delegacija v Belgradu res rezerva demokratsko-radikalne vlade.

† Socialistični poslanci in železničarji. Mariborska »Straža« piše: »Ko so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali, naj se v zakonodavnem odboru razpravlja o opravičenih zahtevah železničarjev, se je dvignil poslanec Etbin Kristan in je izjavil, da je on proti taki razpravi, ker »upa, da bo minister saobračaja itak učinil sve, što je treba«. Minister saobračaja je res učinil potrebno, — namreč: nič!

† »Kdo meče pod noge čast, biti član načelstva JDS?« Tako vprašuje današnje »Jutro«. Mi smo že poročali — gospodje pri »Jutru« so to lahko brali —, da je g. dr. Ravnihar odložil čast, biti podpredsednik JDS. Kakor se govori, je ta gospod odklonil tudi čast, ki mu je bila ponujana iz Belgrada, biti član preiskovalne komisije v JDS, ki naj bi preiskovala svinčeno afero. Govori pa se tudi, da je vladna v Belgradu tega mnenja, naj g. dr. Žerjav odstopi. Toliko v vednost gg. pri »Jutru«, če niso o tem informirani.

Dnevni dogodki.

† P. AVGUŠTIN ČAMPA. provincijal oo. Frančiškanov v Ljubljani. Danes 13. jun. 1922 ob 3/4 10. uro je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani preč. g. p. Avgustin Čampa frančiškanski provincijal. Po težki in dolgotrajni ledodolni bolezni — raku, se je prav danes na praznik sv. Antona, ki ga je vse življenje iskreno častil in posnemal, preselil v večnost. Božehati je začel pred dobrim letom in se lansko leto meseca maja že precej slaboten vdeležil generalnega kapitlaja v Asizu. Podvreči se je moral trikrat težki operaciji, katera mu je bolečine sicer olajšala ali rešiti ga ni mogla. Z občudovanja vredno potrpežljivostjo je prenašal svojo hudo bolezen in večkrat previden s svetimi zakramenti je ves vdan v sv. voljo božjo zapustil ta svet. Rojen je bil 28. dec. 1869 v Slatniku župnije Ribnica. V frančiškanski red je stopil po dovršenem VI. gimn. razr. in bil 7. sept. 1891 v noviciatu na Trsatu preobleden ter dobil ime Fr. Avgustin. Gimnazijalne študije in del bogoslovnih je dovršil v Gorici ostale v Ljubljani. Slovenske sv. obljube je napravil 26. sept. 1895. V mašnika posvečen je bil 30. okt. 1895. Po študijah je bil nastavljen najprej v Klanjcu na Hrvaškem, kjer je zelo pridno deloval kot voditelj III. reda in misijonar. Od 1. 1901—1902 je živel na Brezjah. Od 1. 1902 do 1905 je bil gvardijan v Brezjah in od 1905 do 1907 ravnatelj magister novinec. Ko se je zgradila nova cerkev sv. Antona na Viču in tam ustanovila nova župnija, je bil postavljen za prvega župnika te župnije in predstojnika frančiškanske rezidence, od 1. 1908 do 1919. S koliko pridnostjo, vnebo in modrostjo je vodil to župnijo, priča Viška župnija in ljubezen župljanov, katero so mu skazovali vsi ves čas in tako lepo razodevali zlasti med njegovo boleznijo. 22. julija 1919 je bil pri prov. kapitlaju izvoljen za provincijala slovenske frančiškanske provincije, katero je vladal z veliko očetovsko ljubeznijo do smrti. Ves je gorel za čast božjo in zvečanje duš. Neumoren je bil v spovednici in goreč misijonar. Še po drugi operaciji, ko mu je nekoliko odleglo in so se moči nekoliko vrnile, se ni mogel vzdržati, da bi ne šel na sv. misijon v Št. Lovrenc. Ta je bil njegov zadnji sv. misijon od njegovih več kot 150. Priporočam ga prijateljem in znancem v pobožno molitev. Ker je svoje Vičane tako ljubil v življenju, je želel, da se ga tudi pokopje na Viškem pokopališču. Zato bo pogreb iz frančiškanske cerkve v Ljubljani na pokopališču na Viču dne 15. junija (v četrtek pop. ob 3. uri). — R. I. P.!

— Katoliški shod v Nazarjih. Na sijajnem katoliškem shodu v Nazarjih je o katolištvu v javnosti govoril glavni urednik »Slovenca« g. Smodej. V večeršnjem poročilu je njegovo ime pomotoma izostalo. G. p. Mariofil Holeček je govoril o katolištvu v javnosti v odsekih posvetovanjih.

Govor g. Smodeja je bil predmet velikega aplavza.

— Orli nabili »Orjunc«. V nedeljo se je vršil v Brodu na Hrvatskem sestanek članov orlovske organizacije. Shod so hoteli onemogočiti jugofašisti, a so morali iz dvorane bežati. Ko so Orli spremljali svoje tovariše na postajo, so jih člani »Orjunc« psovali in kamejali. Ker se je policija zadržala pasivno, so bili segli po samoobrambi, enega fašista pošteno premlatili, druge pa pognali čez vrte in plotove. To bo za fašiste menda najboljši recept.

— Vrača se. Kakor čitamo v graški »Tagespost«, se vrne dr. Susteršič v Ljubljano še ta mesec, prav gotovo pa začetkom prihodnjega meseca.

— V pojasnilo. Pred dnevi smo objavili notico v obliki vprašanja, ali je g. dr. Fornazarič, tajnik »Jugosl. Matice«, identičen z dr. Fornazaričem, voditeljem jugofašistov v Ljubljani. O celi zadevi smo dobili avtentične informacije, iz katerih sledi, da g. dr. Fornazarič ni že več kot eno leto funkcionar Jugoslovanske Matice in da s fašisti nima najmanjšega stika. To ugotavljamo lojalno in resnično na ljubo.

— Značilna pomota se je pripetila »Slovenskemu Narodu«, ki poroča o »blokofašistovskih demonstracijah v Belgradu«. So namreč pri nas ljudje, katerim plava neprestano pred očmi Belgrad, samo Belgrad. Zjutraj Belgrad, opoldne Belgrad, zvečer Belgrad, ponoči v sanjah pa redovi sv. Save in drugi »ordeni« brez lente in z lento.

Ljubljanski dogodki.

Ij Promocija. Na tukajšnji univerzi je promoviral doktorjem filozofije gđc. Marjana Zalaznik, članica »Danice«. Mladi doktorici naše iskrene čestitke!

Ij Učiteljski zbor Državne dvorazredne ne trgovske šole v Ljubljani, zbran na izredni konferenci dne 12. junija 1922, je sklenil, da zopet prične s celotnim poukom po urniku, in sicer le vsled tega, da reši dijaštvu celo šolsko leto, prizadete starše pa obvaruje občutne gmotne škode. — Ravnateljstvo.

Ij Vpisovanje na Državni dvorazredni trgovske šole v Ljubljani za šolsko leto 1922/23 se vrši 1., 3. in 4. julija t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne. V I. letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali nastavni razred meščanske šole ali IV. razred liceja ali III. razred meščanske šole. Za te ni sprejemnega izpita. Na podlagi sprejemnega izpita se pa sprejemajo v I. letnik učenci in učenke, ki so dovršili VIII. razred ljudske šole. — V II. letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili I. letnik dvorazredne trgovske šole, ki je ali državna ali pa ima pravico javnosti. — Učenci in učenke naj se prijavijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov, ter naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. — Ravnateljstvo.

Ij Mestna hranilnica ljubljanska je zvišala s 1. julijem 1922 obrestno mero za vse vloge od 3 % na 4%.

Ljubljanska porota.

Tatinsko poset pri Sv. Duhu na sveti večer.

Na božični večer leta 1921 je družina posestnika Gorenc na Andrem pri Sv. Duhu čakala na polnočnico; gospodinja Angela Gorenc je šla okrog 22. ure po vino. Ko je slišala iz male posebne sobe ropot, je šla z lučjo pogledat in videla, da je ravno skozi druga vrata odšel nekdo v gostilniško sobo in od tam na prosto. Gospodinja je takoj mislila, da je bil v hiši tat in je o tem obvestila moža. Ker pri površnem pogledu ni bilo opaziti, da bi bil

tat kaj odnesel, so se Gorenčevi pomirili in odšli k polnočnici. Na veliko presenečenje pa so prihodnji dan opazili, da je tat odnesel bogat plen. Izginil je namreč kovček, v katerem je bilo 6.70 kg srebrnega denarja, 23 cekinov po 20 K in 5 cekinov po 10 K v skupni vrednosti 28.710 K; odnesel je tudi raznega blaga, perila in par uhanov ter pol kg smodnika v vrednosti 9300 K; 1 vložno knjižico ljubljanske kreditne banke, 10 vložnih knjižic občinske hranilnice v Krškem v skupni vrednosti 7043 K 36 vin.; skupna vrednost ukradenih predmetov znaša torej 45.153 K 33 vin. Dva dni pozneje pa so našli razbit kovček v hlevu Jožeta Cerovška v Dol. Aplenku in vseh 11 vložnih knjižic, medtem ko je tat vse drugo odnesel seboj. Orožniška postaja v Št. Jerneju je ovadila in aretirala obtoženca Petra Zupančiča, ker je dva dni po tatvini pri Gorencu prodal mlinarju Josipu Matjašiču v Kostanjevici večjo množino srebrnega denarja. Obtoženec je rojen 28. junija 1897 na Dol. Prehoju, pristojen v Št. Jernej, delavec, stanujoč v Prekopi št. 39. Svoje dejanje je sprva ogorčen zanimal in trdil, da je srebrni denar prinesel s Koroškega. Neumorno orožniško poizvedovanje pa je 17. januarja t. l. odkrilo več sumljivih okoliščin, obdolženec je potem vsaj deloma priznal svoje dejanje. Trdil je, da ni vzel vseh stvari, katere je Gorjanc navedel. Tudi pri zadnjem zaslišanju je ostalo obdolženčevu priznanje nepopolno. Obdolženec zagovarja ni resničen, ker je pri številnih zaslišanjih priznal vedno le, česar ni mogel več tajiti. Zagovarjati se mora radi hudodelstva tatvine.

Razsodba: Pet. Zupančič je dobil 1 leto težke ječe.

Krvava Velika noč na Kozarjah.

Andrej Divjak, rojen 22. nov. 1881 v Dolenjem Logatcu in pristojen na Dobrovo, samski, kamnosek, je prišel na velikonočno soboto na velikonočne praznike iz Celja domov v Podsmreko. Na velikonočno nedeljo dne 16. aprila letos je ob 10. zajtrkoval in na to odšel na svoje zabave. V gostilni Marije Kanc v Šmartnem je izpil 1 brizganeč in steklenico piva, v Suhadolčevih gostilni na Dobrovi se je mudil od 11. do 13. ure in popil liter vina in kosil juho z mesom in prikuho in pojedel tudi klobaso. Ob 14. uri je prišel v Dolinarjevo gostilno v Razorah, kjer je ostal 1 in pol ure in izpil liter vina. Divjak je odšel nato v Kozarje, domov je prišel čez pol ure. Pri Kocjanu je pil steklenico sifona in 1 kozarec vina. V družbi Ivana Pirnata, Ivana Zdešarja in Ivana Ovena se je odpeljal Divjak sedeč spredaj na podolžnem drugu Pirnatovega kolesa v Puhovo gostilno, v kateri je izpil morebiti čašo vina. Preden je Divjak odšel od Puha, je izlil čez svojo ramo kozarec vina tako nerodno, da je polil Angelo Zdešar, toda se precej opravičil in ko se je poslovil, je stisnil Angeli in Janezu Zdešar roko. Vsi, s katerimi je Divjak do takrat občeval, so v preiskavi izpovedali, da Divjak ni bil poseben pijan. Sam je tudi povedal, da se spominja, kako je odšel v mraku od Puha in šel v gostilno Fr. Kušarja v Kozarjih, kamor je prišel ob pol 20. uri. V sobi je Divjak večerjal pečenko s solato, naročil je tudi četrt litra vina, katerega pa ni pil. Iz sobe je odšel nato v kuhinjo, v kateri je zblijal šale: brenče je pel in France Grum je drgnil s palico po njegovem obrazu, kakor da bi igral na gosli. Medtem je prišel Anton Kucler iz sobe v kuhinjo in je prosil za svoj bicikel, da bi se bil odpeljal z njim. Medtem, ko je Kucler čakal na kolo, je pristopil k njemu Divjak in ga je pobožal z rokama po obrazu; tudi Kucler je Divjaka pobožal po licu, a nato je Kucler zahteval od domače hčere Ivanke Kušar vode, da si bo z njo opral roki, češ da je bil Divjak umazan. Kucler

jeva zbadljivka je Divjaka razžalila: z rokama in nogama je suval mimo Kuclerjeve glave in nog kakor da bi se bil šalil. Divjak se je nato zaletel proti Kuclerju, kateri ga je zagrabil za suknjico in za nogo in ga vlek v vežo, kjer sta padla na stopnice; Divjak je ležal pod Kuclerjem, kateri je Divjaka udaril z roko po glavi. Ko sta Viktorija in Ivanka Kušar videli, da gre za resno okoliščino svojega očeta Franceta Kušarja, so namenom, da bi pomiril Divjaka in Kuclerja, katera sta se medtem že prevahala iz veže na dvorišče. Ko je prišel France Kušar ven, je Divjak že oklal Kuclerja z nožem na križu in ga tudi na pljučih ramih. Gostilničar France Kušar je položil Divjaku roko na prsa rekoč: »Divjak, kaj pa misliš?« Divjak je pe v tistem trenutku zabodel z nožem Fr. Kušarja v sree. Žalostna tragedija se je doigrala v par trenutkih. Nesrečni France Kušar se je vrnil precej v kuhinjo in se vzkliknil: »Poglejte, kaj mi je Divjak naredil!« in se je v naslednjem trenutku zgrudil mrtev na tla. France Kušar je bil zaklan pri vežnih vratih. Divjak se je po izvedenem zločinu pomaknil od vrat na dvorišče. Zunaj je zapazil Franceta Zalarja, kateremu je rekel: »Počakaj, jaz ti bom že pokazal!« Zalar se je Divjaku skril. Divjak je odšel s Kušarjevega dvorišča brez klobuka na glavi. Na cesti je srečal Viktorja Trčka, kateri je Divjaka pozdravil in ga vprašal, kje ima klobuk. Divjak mu je odgovoril: »Pri Kušarju sem pustil klobuk in palico; mene so ven vrgli; mene ne bo nihče po glavi tolkel, a sem jim tudi jaz dal; naj hudič crkne, saj zdej niso ničesar poskusili, zdaj pa bodo!« Takrat Divjak očitno še ni znal, da je Franceta Kušarja do smrti zaklal. Orožnika Fr. Gabrič in Ferdinand Majcen sta namreč čez nekaj časa našla Divjaka v uti Klobesarjeve gostilne. Ko sta mu povedala, da ga bosta odpeljala v zapor, ker je Kušarja zaklal, jima je odgovoril: »To je nemogoče; če je tako daleč, pa grem z Vami.« Nato se je spustil v jok. Jeza ga je bila minila, prišel je kes, toda prepozno. Državno pravništvu obdolžuje Divjaka hudodelstva uboja po § 140 k. z. in hudodelstva težke telesne poškodbe po §§ 152, 155 k. z. in zatevna, naj se kaznuje opirajoč se na § 34 k. z. po § 142 k. z.

Razpravo proti Divjaku je vodil viši sodni svetnik dr. Kaiser, votanta sta bila svetnik dr. Mohorič in sodnik F. Merala. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Ogoreutz, Divjaka je zagovarjal dr. Cepuder.

Vdova in hčerki rajnega Kušarja glasno plakati.

Ko je predsednik dr. Kaiser pozval priče v porotno dvorano, da jih opomni na svetost prisege, so pričele, ko so zagledale nesrečnega morilca, Kušarjeva vdova in njeni hčerki Ivanka in Viktorija glasno plakati. Predsednik jih je tolažil, toda žena, ki je tako nepričakovano izgubila moža in hčerki se niso mogle pomiriti.

Predsednik dr. Kaiser obtožencu: »Obtoženi ste 1. da ste težko poškodovali Kuclerja, 2. da ste zaklali Kušarja.« Obtoženec: »Čutim se krivega, a ne vsega. Vem, da sem imel nož v rokah, toda ne spominjam se tega, kar se je zgodilo, ker sem bil popolnoma pijan.«

Izdaja konzorcij »Novega Časa«, Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar, Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Par izurjenih kovačev in železostugarjev

sprejme tovarna »Zavora« Laško pri Celju. Hrana in stanovanje v tovarni. Plača po dogovoru.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 30,000,000.—. Rezerva: Din 15,000,000.—.

Podružnice:

Celje, Cvetai, Dubrovnik, Erceg Novi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

52 Corland Street

New York City

Za plesarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Tone Malgaj

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.